

Є.І. Орлов

(150 років від дня народження)

Є.І. Орлов

Орлов Єгор Іванович – відомий хімік-технолог, академік ВУАН (1929). Народився 2 (14) лютого 1865 р. у селі Покров (тепер Княгининський р-н, Ни-

жегородська обл., Росія). У 1894 р. закінчив Московський університет, з 1894 по 1910 рр. викладав у Костромському хіміко-технологічному училищі. В 1911–1927 рр. – професор і завідувач кафедри мінеральної технології Харківського технологічного інституту, 1927–1932 рр. – засновник та керівник Українського науково-дослідного інституту силікатної промисловості у Харкові, з 1932 р. – професор Московського хіміко-технологічного інституту. Помер Є.І. Орлов у Москві 14 жовтня 1944 р.

Наукові дослідження в галузі хімії і технології мінеральних речовин, кінетики хімічних реакцій і каталізу. Розвинув та обґрунтував теорію механізму складних реакцій, які безпосередньо не описуються кінетичними рівняннями 1–3 порядків (1907–1910). У 1908 р. здійснив каталітичний синтез етилену на основі водню і оксиду вуглецю, вивчив кінетику процесу. За його проектом у 1909–1910 рр. побудовано перший в Росії формаліновий завод. Автор праць з технології виробництва соди, силікатів, мінеральних пігментів, сірчаної кислоти.

Ю.І. Мушкало

Г.М. Висоцький

(150 років від дня народження)

Висоцький Георгій Миколайович – відомий український вчений в галузі лісівництва, ґрунтознавства, геоботаніки, фізичної географії та гідрології, основоположник науки про ліс та лісової дослідної справи, академік АН УРСР (1939), дійсний член ВАСГНІЛ (1934). Народився 19 лютого 1865 р. в с. Микитівка Глухівського повіту Чернігівської губернії (нині Ямпільський р-н Сумської

обл.) у дворянській сім'ї. Вищу освіту здобув у Петровсько-Розумовській (нині Тімірязевській) сільськогосподарській академії. Ще студентом брав участь в знаменитій Полтавській експедиції з господарської оцінки земель, яку очолював видатний географ В.В.Докучаєв. Після закінчення академії в 1890–1891 рр. працював у Бердянському лісництві. Тут він знайомиться зі станом штучних лі-

Г.М. Висоцький

сонасаджень і пише свою першу працю «Рост степных насаждений», яка була опублікована в журналі «Русское лесное дело» за 1892–1893 рр. У 1892–1904 рр. працював і проводив наукові дослідження в степовій експедиції Докучаєва на Великоанадольському лісовому стаціонарі, після цього очолював Постійну комісію з лісової дослідної справи в Росії. В 1913 р. переїхав до Києва, працював у Лісовому відомстві, досліджував ґрунти Олешківських пісків, з січня 1918 р. — у Комітеті земельних справ України, член Комісії вищої школи і наукових закладів, очолювану В.І.Вернадським. Викладав курс ґид-

рології ґрунту у Київському університеті. В 1917 р. Новоросійський університет в Одесі присудив Г.М.Висоцькому вчений ступінь доктора агрономії без захисту дисертації. Викладав у Сімферопольському університеті (1918–1923), Білоруському сільськогосподарському інституті (1923–1926). За станом здоров'я в 1926 р. повернувся в Україну, де очолив кафедру в Харківському інституті сільського господарства і лісівництва, водночас керував відділом дослідної лісової справи Всеукраїнського управління лісами. У 1930 р. виступив фундатором Українського НДІ агролісомеліорації і лісового господарства, названого його ім'ям. Помер 6 квітня 1940 р. у Харкові.

Творчий доробок Г.М. Висоцького з теорії та практики лісорозведення налічує понад 200 наукових праць. Наукові праці стосуються питань впливу лісу на водний режим місцевості, підбору лісових порід для степової лісорозвідки, типології лісонасаджень. Встановив характер впливу лісу на навколишнє середовище та причини безлісся степів. Вперше розрахував баланс вологи під лісом та полем, обґрунтував деревно-чагарниковий тип степових лісонасаджень, заклав основи ґрунтової гідрогеології посушливих районів. Розробив основи класифікації ґрунтів. Заклав фундамент розвитку в Україні таких нових напрямів екологічних досліджень як порівняльна екологія та лісівничо-екологічна типологія, а також екології й типології природних і штучних лісів у степовій зоні, степового лісорозведення і біогеоценології. В лютому 2000 р. на честь Г.М. Висоцького названа одна з карстових порожнин гори Північна Демерджи в гірському Криму.

В.Г. Гармасар

М.І.Туган-Барановський **(150 років від дня народження)**

В цьому році виповнилося 150 років від дня народження Михайла Івановича Туган-Барановського — першого українського економіста-східноєвропейця.

Народився 20 січня 1865 р. у с. Солоному на Харківщині. У 1889 р. закінчив юридичний та фізико-математичний факультети Харківського університету. З 1895 р. — приват-доцент Санкт-Петербур-